

KANTA-HÄMEEN JATKUVA LIIKENNEJÄRJESTELMÄTYÖ

Liikennejärjestelmätyöryhmän kokous 1/2015

Aika: 15.4.2015 klo 9:30 – 11:30
Paikka: Hämeen liitto, Niittykatu 5, Hämeenlinna
Läsnä: Heikki Pusa, Hämeen liitto, pj.
Heimo Toiviainen, Hämeen liitto
Ismo Holstila, Janakkala
Antti Heinilä, Forssa
Hannu Jalava, Tammela
Toni Haapakoski, Riihimäki
Jukka Peura, Liikennevirasto
Tapani Kajamaa, Liikennevirasto
Mirja Hyvärinta, Uudenmaan Ely-keskus
Risto Pekola, Hämeen kauppakamari
Sakari Somerpalo, Linea Konsultit Oy, siht.

ASIALISTA

1. Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Pusa avasi kokouksen. Todettiin läsnäolijat.

Linea Konsultit Oy on valittu liikennejärjestelmäsuunnitelman seurantakonsultiksi. Somerpalo Lineasta toimii liikennejärjestelmätyöryhmän sihteerinä.

2. Ajankohtaiset asiat

- Lyhyesti mm. (osallistujat kertovat näkemyksensä, ei edellytä valmistelua)
  - o eri osapuolten rahoitusnäkömät
  - o hallitusohjelman/mahdollisen selonteon valmistelutilanne liikennehallinnossa
  - o Liikenneviraston PITO-työ, ALLI-työn tilanne

Pusa kertoi, että maakuntahallitus on juuri hyväksynyt yksimielisesti Kanta-Hämeen toisen vaihemaakuntakaavan, seuraavana on vuorossa valtuuston käsittely 1.6.2015.. Keskeisiä vaihemaakuntakaavassa käsiteltäviä asioita olivat tuulivoima-alueet sekä soiden maankäyttö mm. turvetuotantoon. Liikenteen osalta kaavassa otetaan kantaa kolmeen asiakokonaisuuteen:

- Ypäjällä Somero—Loimaa-tieyhteys osoitetaan ohjeellisena merkintänä
- Riihimäen läntinen kehäyhteys osoitetaan yhteystarpeena
- Hämeenlinnan—Janakkalan rajaseudulla esitetään kumottavaksi ns. Harvialan orren tievaraus ja lisäksi osoitetaan Moreenin työpaikka-alueen vaihtoehtoisia liittymäjärjestelyjä moottoritille.

Lisäksi kaavassa on kaupunkiseutujen osalta suositus, että kunnat laatisivat yhdessä kaupunkiseutujen maankäyttöä ja liikennettä koskevat yleiskaavatasoiset kehittämisselvitykset.

Kanta-Hämeen kokonaismaakuntakaavan uudistaminen alkaa tänä vuonna. Kaupunkiseutujen suunnittelutilanne:

- Riihimäen seudulla on käynnissä koko kaupungin yleiskaavan laadinta sekä seudun yhteinen maankäytön ja liikenteen selvitystyö.

- Hämeenlinnan seudulle on juuri valmistunut rakennemalli ja siihen liittyvä liikenneselvitys valmistuu pian.
- Forssan seudun maankäyttöä ja liikennekysymyksiä on tarkasteltu Fostra-työssä vuosina 2011-2012.

Hyvärinta kertoi, että ELYn liikennevastuualueella on parhaillaan käynnissä kuntaryhmätapaamiset, jotka liittyvät mm. vuosittaiseen Tienpidon ja liikenteen suunnitelman laadintaan. Parhaillaan on valmisteilla myös syksyllä valmistuvat ELYn liikennevastuualueen pitemmän aikavälin strategiset linjaukset.

Jatkossa ELYn kunnossapidon ja investointien hankinta keskitetään koko maan osalta neljään alueeseen. Ihmiset kuitenkin pysyvät entisillä paikoillaan, johtajapaikat ovat parhaillaan jaossa.

Peura ja Kajamaa kertoivat, että Liikenneviraston linjauksia ja rahoitusta noin 10 vuoden tähtämällä käsittelevä ns. PITO-työ on valmistumassa. Keskeinen viesti on, että niukkuutta jaetaan. Rahoitusta tulisi suunnata väylien korjausvelan kasvun pysäyttämiseen. Kehittämistoimien osalta ensisijaisesti tulisi edistää pieniä kustannustehokkaita hankkeita. Uuden hallituksen toimesta valmistellaan jatkossa liikennepoliittisen selonteon sijaan ehkä lyhyempi paperi. Liikenneviraston osalta PITO-työ toimii sen valmistelun taustapaperina.

Ympäristöministeriön vetämä aluerakenteen ja liikenneverkon pitkän aikavälin visiota hahmottava ns. ALLI-työ oli juuri lausunnoilla ja valmistuu kevään aikana.

Pekola kertoi, että kauppakamari on huolissaan liikenneväylien rahoituksesta. Kuljetusten keskinopeus laskee koko ajan, alhaiset nopeusrajoitukset ja liikennevirran katkaisut erityisesti kaupunkiseuduilla aiheuttavat kustannuksia (50, 60, 70 km/h, liikennevalot). Myös kauppakamarin mukaan isojen investointitoiveiden sijaan tarvitaan täsmätoimenpiteitä akuutteihin ongelma-kohtiin.

3. Jatkuvan liikennejärjestelmätöön ja työryhmän tehtävät, aikataulu ja organisoituminen

Somerpalo esitteli luonnoksen maakunnallisen liikennejärjestelmätöön tehtävistä ja aikataulusta. Käydyssä keskustelussa luonnosta pidettiin hyvänä pohjana työryhmän työlle. Päätettiin, että

- työryhmä kokoontuu säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa (kevät ja syksy). Lisäksi järjestetään tarvittaessa teemakohtaisia lisäkokouksia
- huolehditaan tiedonvaihdosta kokousten välillä. Sitä varten toteutetaan projektipankki liiton tai konsultin palvelimelle.

Liitto ja konsultti miettivät tarkemmin, miten projektipankki toteutetaan, mitä sinne pannaan ja miten/milloin tiedotusta ryhmälle välitetään. Keskustelussa projektipankkiin toivottiin linkityksiä keskeisiin lähteisiin ja sen lisäksi tiivistelmiä tärkeimmistä asioista Kanta-Hämeen näkökulmasta.

Somerpalo esitteli alustavia ajatuksia erilaisten maakunnallisten ja seudullisten/kuntien liikennetyöryhmien (liikennejärjestelmä, joukkoliikenne/henkilökuljetukset, liikenneturvallisuus, maankäyttö) organisoinnista ja työnjaosta. Käydyssä keskustelussa päädyttiin seuraaviin periaatteisiin:

- Maakunnallinen liikennejärjestelmäryhmä
  - Keskittyy maakuntatason kysymyksiin, valtakunnalliseen edunvalvontaan, seudullisen työn koordinointiin ja tiedon välittämiseen osapuolten välillä.

- Kokoontuu säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa (kevällä liikennejärjestelmäsuunnitelman ja aiesopimuksen seuranta ja edistäminen, syksyllä liikennejärjestelmän tilan ja tavoitteiden seuranta) sekä lisäksi tarvittaessa teemakokouksiin (esim. liikenneturvallisuus, joukkoliikenne).
  - Maakunnallisen työryhmä pidetään ajan tasalla myös kokonaismaakuntakaavan tarkistustyöstä ja erityisesti sen liikennekysymyksistä.
  - Maakuntatasolla myös kuntien maankäyttösuunnittelijat kokoontuvat kaksi kertaa vuodessa aluesuunnittelutapaamisiin.
- Seudullinen liikennejärjestelmätyö/suunnittelu ja maankäytön suunnittelu
    - Seututasolla suunnittelun runkona toimivat seudulliset rakennemallit ja kuntien yleiskaavat, liikennesuunnittelu tapahtuu vahvasti niihin kytkettynä.
    - Pysyvien tai projektikohtaisten seudullisten ryhmien (maankäyttö ja/tai liikenne) tarve harkitaan seutukohtaisesti (esim. Riihimäen seudulla toimii maankäyttöryhmä), tarvittaessa tehdään erillisiä liikennetarkasteluja ja -suunnitelmia.
    - Osa kunnista kuuluu kahteen seudulliseen ryhmään.
- Liikenneturvallisuus (alustava ehdotus, jota osapuolet vielä pohtivat)
    - Liikenneturvallisuuden tilaa, tavoitteita ja liikenneturvallisuustyön painopisteitä käsitellään kerran vuodessa maakunnallisen liikennejärjestelmätyöryhmän teemakokouksessa, johon kutsutaan mukaan myös poliisin ja Liikenneturvan edustajat. Teemakokouksen valmisteluvastuu on ELY-keskuksella.
    - Seudullisen liikenneturvallisuus/viisaan liikkumisen ryhmät organisoituvat ja toimivat kunkin seudun harkinnan mukaan ensisijaisesti kuntien vetäminä, mukana on liikenneturvallisuuden lisäksi myös viisaan ja kestävästi liikkumisen asiat.
    - Käytännön työ tapahtuu pitkälti kuntatasolla, jossa sitä ohjaavat kuntien poikkihallinnolliset liikenneturvallisuusryhmät.
    - Kuntien avuksi on ostettu seudullisen liikenneturvallisuustoimijan palveluja, jatkossa voisi olla kaikille seuduille yhteinen maakunnallinen liikenneturvallisuustoimija.
    - Aiheeseen palataan liikennejärjestelmätyöryhmän seuraavassa kokouksessa.
- Joukkoliikenne
    - Alueen lakisäteisiä toimivaltaisia viranomaisia ovat Hämeenlinnan seutu, Riihimäki, Hyvinkää ja Uudenmaan ELY-keskus.
    - Nykyisten seudullisten joukkoliikennetyöryhmien, joissa on mukana myös liikennöitsijöitä (Hml:n seutu, Forssan seutu, Riihimäen seutu + Hyvinkää + Mäntsälä), tilalle tai rinnalle tulevat tilaajapuolta (kunnat ja ELY) edustavat henkilöliikennetyöryhmät: Myös epäviralliset joukkoliikennetyöryhmät jatkavanevat jossain muodossa.
    - Maakuntatasolla on tarpeen mm.
      - keskustella ongelmapisteistä (kuten seuturajat ylittävästä liikenteestä) ja kehittämistarpeista (kuten yhteistyöstä ja yhteiskunnan henkilökuljetusten uusista järjestämistavoista)
      - määritellä alustavasti tavoiteltavaa palvelutasoa, erityisesti seutujen välisen ja kaukoliikenteen osalta, mukaan lukien junaliikenne.
    - Keskustelussa ehdotettiin, että joukkoliikenneasioita käsitellään kerran vuodessa maakuntatasolla esim. liikennejärjestelmätyöryhmän teemakokouksessa, johon kutsutaan mukaan myös joukkoliikennetahojen edustajat. Teemakokouksen valmisteluvastuu olisi ELY-keskuksella. Toinen vaihtoehto olisi käsitellä palvelutasotavoitteita maakunnallisen liikennejärjestelmätyöryhmän ”normaalissa” ko-

kouksessa siinä yhteydessä, kun toimivaltaiset viranomaiset laativat uusia palvelutasotavoitteita (todennäköisesti vuoden 2016 aikana).

- Aiheeseen palataan liikennejärjestelmätyöryhmän seuraavassa kokouksessa.

4. Liikennejärjestelmäsuunnitelman ja aiesopimuksen toimenpiteiden tilanne ja edistäminen 2015-2016

Käytiin läpi toimenpidetaulukko ja täydennettiin toimenpiteiden seurantatietoja. Taulukkoon lisättiin omana toimenpiteenä Riihimäen kolmioraide, tarkennettiin mm. valtatie 3 liittymäalueiden toimenpiteitä ja tehtiin joitakin muita muutoksia ja tarkennuksia. Päivitetty toimenpidetaulukko on muistion liitteenä.

5. Muut asiat

Sovittiin, että maakunnan eri tahojen edunvalvonnan pohjaksi laaditaan yhteinen 1-2 sivun pituinen tiivis viesti Kanta-Hämeen näkökulmista hallitusohjelman ja mahdollisen liikennepoliittisen selonteon tms. valtakunnallisten poliittisten linjausten laadintaan. Tarkoitus on, että paperi voi palvella eri toimijoiden lausuntojen ja kannanottojen taustana ja pohjatekstinä yhdenmukaisen viestin viemiseksi valtakunnan tason päätöksentekoon.

Käydyssä keskustelussa nostettiin esiin mm. seuraavaa:

- Perusväylänpidon riittävä rahoitus tärkeä asia, väylien kunto ja pienet täsmähankkeet
- On tarpeen kirjoittaa auki, mitä perusväylänpito on (hoito, kunnon ylläpito, liikenteen hallinta, pienet parantamistoimet) ja mitä eri liikennerahoilla tehdään
- Myös joukkoliikenteen resurssit ovat niukat
- HHT-vyöhyke syytä nostaa esiin, mutta myös muut kehityskäytävät (Forssan seudun tarpeet)
- HHT-vyöhykkeestä valmistellaan parhaillaan kasvusopimusta
- Keskeisimpiä parantamiskohteita ovat pääradan kapasiteetti, vt 10 järjestelyt Hämeenlinnan kohdalla ja vt 2 palvelutasoa parantavat toimet. Parantamishankkeiden yhteyteen on syytä kirjoittaa perusteluja sekä kuvata myös niihin liittyviä muita ja muiden tahojen vastuulla olevia toimenpiteitä (esim. maankäytön kehittäminen, hyötyjien osallistuminen ym.).

Laadittava viestiluonnos viedään maakuntahallituksen tiedoksi toukokuun alussa. Ennen lopullista versiota luonnosta kierrätetään sähköpostilla liikennejärjestelmäryhmän kommentoitavana.

6. Jatkotoimenpiteet

Työryhmän seuraava kokous on Hämeen liitossa keskiviikkona 23.9. klo 9.30.

Liitto ja konsultti valmistelevat em. edunvalvontaviestin maakuntahallituksen käsittelyyn toukokuun alussa. Luonnos kierrätetään sitä ennen työryhmällä kommentoitavana.

7. Kokouksen päättäminen

Pusa päätti kokouksen noin klo 11.30.